

діяльності органів виконавчої влади у сфері захисту об'єктів довкілля дає підстави запропонувати теоретичне визначення поняття інституту «служби захисту довкілля», під яким слід розуміти сукупність адміністративно-правових та технічних норм, які визначають організаційно-правовий статус національної організації захисту довкілля і регламентують безпосереднє виконання нею обов'язків, що випливають з приписів статей 3, 50 КУ стосовно: здійснення превентивних заходів із попередження впливу негативних факторів на людину та об'єкти довкілля; ліквідації наслідків впливу негативних факторів на людину та об'єкти довкілля; реалізації майнового впливу на винних осіб у спричиненні шкоди об'єктам довкілля; забезпечення неухильного застосування, дотримання та виконання чітко визначених на законодавчому рівні правил захисту об'єктів довкілля від негативних чинників у всіх сферах виробничо-господарської та приватної діяльності; виконання інших функцій, що випливають з положень Конституції України та Всесвітньої Хартії природи.

Список використаних джерел та літератури:

1. Всесвітня Хартія природи від 1 січня 1982 року: [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – Законодавство України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_453/print1329863386597189.
2. Авер'янов В. Б. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції // Право України, 2006, № 5. – С. 11-17.
3. Eur. Court H.R. Guerra and Others v. Italy, Judgment of 19 February 1998. Reports. 1998-I [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.espch.ru/>.
4. Європейська соціальна хартія: Прийнята Радою Європи 18 жовтня 1961 року, ресстр. № ETS № 35 // СССР и международное сотрудничество в области прав человека. Документы и материалы. – М. : «Международные отношения», 1989. – 475 с.

Рудницька Ольга Павлівна,

кандидат юридичних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Проблеми проведення реформи місцевого самоврядування в Україні

У системі зовнішньополітичних пріоритетів України європейська інтеграція посідає особливе місце. З підписанням у 2014 році Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – ЄС) Україна отримала можливість модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, вихід на світові ринки, зокрема на ринок ЄС тощо. Євроінтеграційний вибір України зумовлює застосовування нових підходів до розвитку та функціонування регіонів, а також визначення цілей, пріоритетів і механізмів реалізації регіональної політики.

Метою даної публікації є висвітлення особливостей реформування місцевого самоврядування, створення об'єднаних територіальних громад в Україні.

Перепонами для нормального функціонування територіальних громад на території України є нерівномірність економічного розвитку територій та густини населення. Територіальні громади в Україні досить подрібнені, практично не мають

власних можливостей розвитку, відбуваються старіння населення і зменшення його чисельності.

Ці обставини функціонально пов'язані з нерівномірністю розвитку територіальних громад. Так, малі адміністративно-територіальні одиниці та їх територіальні громади, особливо ті, що розташовані на значній віддалі від великих міст, мають значно менше ресурсів для розвитку та надання якісних адміністративних та соціальних послуг. Тому, особливістю реформи в Україні має стати об'єднання територіальних громад для покращення їх фінансового функціонування, компактного надання адміністративних і соціальних послуг тощо.

5 лютого 2015 року Верховна Рада України прийняла Закони України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» № 151–7 [1], «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28 грудня 2014 року № 71–19 [2]. Дані законодавчі акти заклали підвалини реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні.

Необхідно враховувати, що зміна територіального устрою держави можлива лише шляхом внесення змін до Конституції України та прийняття відповідного Закону «Про територіальний устрій», який має врегулювати питання устрою та функціонування як органів державної влади, так і місцевого самоврядування. Тому вкрай важливо для проведення рішучих кроків на шляху реформи в першу чергу провести конституційну реформу, внести зміни до Конституції України. Крім того, необхідно прийняти ряд законодавчих актів щодо місцевого самоврядування: «Про засади державної регіональної політики» (законопроект прийнятий у першому читанні 13 червня 2014р. № 4069а), «Про комунальну власність».

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015р. № 151-7 суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад є суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст.

Статтею 4 вказаного вище закону визначено умови об'єднання територіальних громад. Так, при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади. Крім того, якість та доступність публічних послуг, що надаються в об'єднаній територіальній громаді, не можуть бути нижчими, ніж до об'єднання.

Доцільно зауважити, що важливим фактором, що впливає на розвиток громад є формування ринку земель. Відсутність чіткої, загальнодоступної системи управління ринковими операціями є ще одним фактором стримування інвестицій у землю.

Крім того, вплив громадськості на процес реформування місцевих бюджетів має бути обов'язковим. Існуюча система місцевих бюджетів в Україні є недієвою за кількісним наповненням структури, тому необхідне зменшення кількості місцевих бюджетів. Особливістю реформування міжбюджетних відносин в Україні має бути безумовна відмова від постійної дотаційності певних місцевих бюджетів за рахунок інших. мають бути створені умови для забезпечення прозорості та доступності фінансової інформації на рівні регіону та держави в цілому.

Особливу увагу необхідно звернути на відсутність у районних та обласних рад власного виконавчого органу. Свої повноваження (крім виключної компетенції) районні та обласні ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям. Розподіл управлінських функцій на регіональному рівні є застарілим, потребує термінової зміни. Запропонована структура територіальної організації влади, за якої

районні і обласні ради отримують власний виконавчий орган, а гілка державної влади буде представлена через систему префектур із трансформованими функціями, є обґрунтованою на сьогодні. Це забезпечить цілісність публічного управління, баланс різних його підсистем, виважений розподіл повноважень, відповідність національного місцевого самоврядування європейським стандартам.

Проте при проведенні реформування місцевого самоврядування пропонувані процеси трансформації мають відбуватися лише з урахуванням як європейського досвіду, так і періоду децентралізації 1990-х рр. в Україні.

Отже, реформування місцевого самоврядування може дати потужний поштовх для прискорення розвитку суспільства в цілому. Принципи повсюдності місцевого самоврядування та його економічної ефективності, що має стати головним пріоритетом при проведенні децентралізації влади в Україні.

Список використаних джерел та літератури:

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України № 151-7 від 5 лютого 2015 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52379
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28 грудня 2014 року № 71-19 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-19>

Маркевич Оксана Валентинівна

кандидат історичних наук, старший викладач
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Місцеве самоврядування в Україні: європейський досвід та українські реалії

Питання становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні є одним з найбільш обговорюваних тем у суспільстві. Воно й зрозуміло, враховуючи сучасну політику держави, реформування у всіх сферах життя суспільства і держави із можливістю залучення європейського досвіду. Завдання цієї розвідки полягає у висвітленні сучасного стану місцевого самоврядування в Україні в контексті становлення нової системи територіальної організації влади, відтворення принципів Європейської хартії місцевого самоврядування (далі – Європейська хартія) та її реалізацію в практиці державного будівництва.

Від імені України Європейську Хартію було підписано 6 листопада 1996 року в Страсбурзі, а Верховна рада України ратифікувала документ 15 липня 1997 року. Приєднавшись до Хартії, кожна держава зобов'язана дотримуватись загальноєвропейських стандартів, але при цьому має право виробити національні моделі самоврядування на основі власних потреб і традицій [6, с. 31]. Таким чином були вироблені лише стандарти щодо організації та управління та місцях, що мало стати об'єднуючим чинником європейських країн.

Одна з головних відмінностей у формуванні місцевого самоврядування в країнах Європи та Україні – різниця історичного досвіду у його організації. Місцеве самоврядування – довготривале явище в соціальному та політичному житті людства і